

I. megoldás: Berkes Jenő „a talpponti háromszögről” c. cikkében (lásd az 1956. márciusi számban a 69. oldalt) bebizonyította, hogy hegyesszögű háromszög esetén

$$(1) \quad \mu_a : \mu_b : \mu_c = B_1C_1 : C_1A_1 : A_1B_1,$$

$$(2) \quad \mu_a + \mu_b + \mu_c = 2,$$

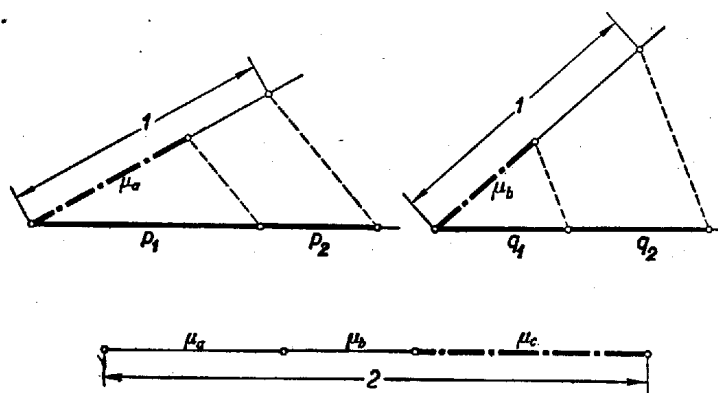
ahol

$$(3) \quad \mu_a = \frac{AM}{AA_1} = \frac{p_1}{p_1 + p_2}, \quad \text{vagyis} \quad (p_1 + p_2) : p_1 = 1 : \mu_a,$$

$$(4) \quad \mu_b = \frac{BM}{BB_1} = \frac{q_1}{q_1 + q_2}, \quad \text{vagyis} \quad (q_1 + q_2) : q_1 = 1 : \mu_b,$$

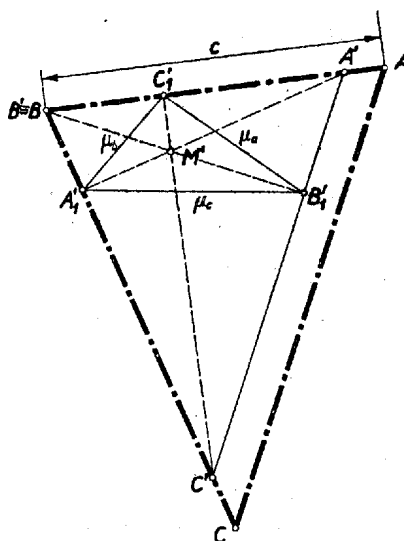
$$(5) \quad \mu_c = \frac{CM}{CC_1}.$$

Válasszunk egy tetszőleges egységet, és szerkesszük meg (3) alapján $(p_1 + p_2)$, p_1 és az egységhez a negyedik arányost, μ_a -t (1. ábra).

1. ábra

Hasonlóképpen nyerjük (4) felhasználásával a μ_b -t. $(\mu_a + \mu_b)$ -t kivonva két egységből nyerjük (2) alapján μ_c -t (1. ábra). μ_a , μ_b és μ_c -vel, mint oldalakkal háromszöget szerkesztünk (2. ábra), e háromszög (1) alapján a keresett háromszöghöz hasonló háromszögnek talpponti háromszöge.

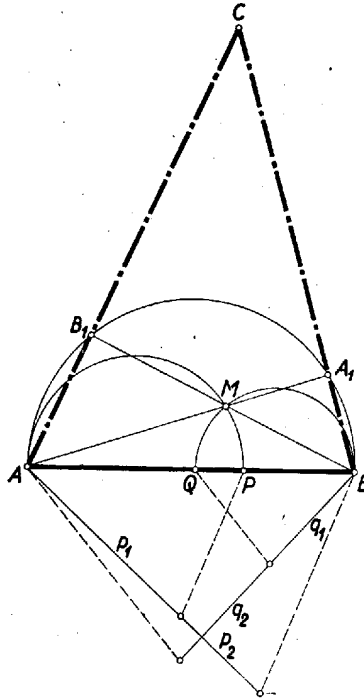

2. ábra

E talpponti háromszög külső szögfelezői a keresett háromszöghöz hasonló $A'B'C'$ hegyesszögű háromszöget alkotnak. Végül a háromszöget az adott $c = AB$ -nek megfelelően a kívánt $ABC\Delta$ nagyságára változtatjuk.

A megoldhatóság feltétele, hogy μ_a , μ_b és μ_c szakaszokkal, mint oldalakkal háromszög legyen szerkeszthető.

II. megoldás: Az A_1 pont az AB fölé rajzolt Thales-körön van. AA_1 e Thales-kör húrja, melyet az M pont $\frac{AM}{MA_1} = \frac{p_1}{p_2}$ arányban oszt. Ha elképzeljük a Thales-körnek A pontból kiinduló összes húrját (ezek közé tartozik az AB átmérő is), akkor a felírt arányt e húrokon kielégítő M pontok mértani helye szintén kör, amely az előbbi körnek az A pontra nézve, perspektív helyzetű, $\frac{p_1}{p_1 + p_2}$ arányban való kicsinyítése. E kör AB -re eső átmérőjének P végpontja az AB szakaszt $\frac{p_1}{p_2}$ arányban osztja: ezt tudva a P pont, és vele együtt az AP , mint átmérő, fölé rajzolt kör megszerkeszthető (3. ábra).

3. ábra

Hasonlóképpen szerkesztjük meg a BA átmérőn a Q pontot, úgy, hogy $BQ : QA = q_1 : q_2$. A BQ , mint átmérő fölé rajzolt kör metszi ki az előbbi körből az M pontot. Az AM és BM egyenesek metszik ki az AB fölé rajzolt Thales-körből az A_1 és B_1 pontokat. AB_1 és BA_1 metszéspontja C .

A megoldhatóság feltétele, hogy az M mértani helyeként nyert két kör két különböző pontban messe egymást. (E két metszéspont közül csak az egyiket kell figyelembe venni, mert a másik az első megoldással egybevágó háromszögre vezet.)

Ulrich Zoltán (Bp., VI., Közlekedési ép. ip. t. IV. o. t.)